

Finanční situace českých domácností a ekonomika

Světlo na konci tunelu

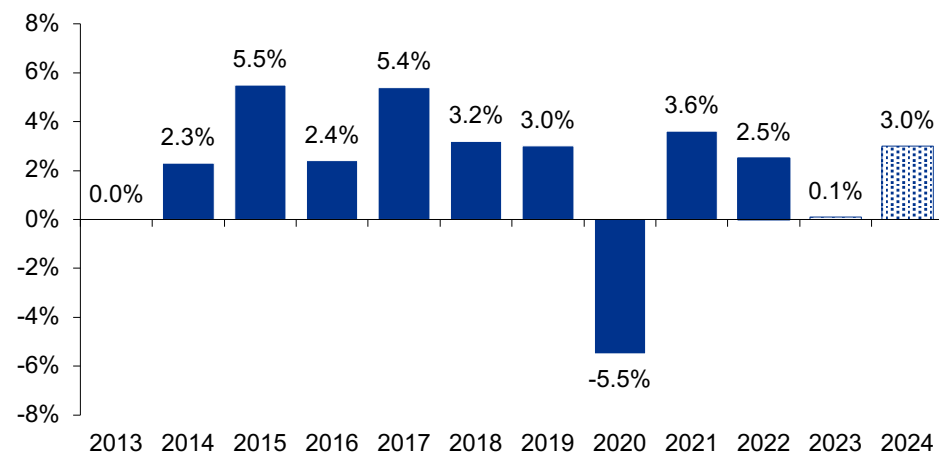
Adam Páleníček

—

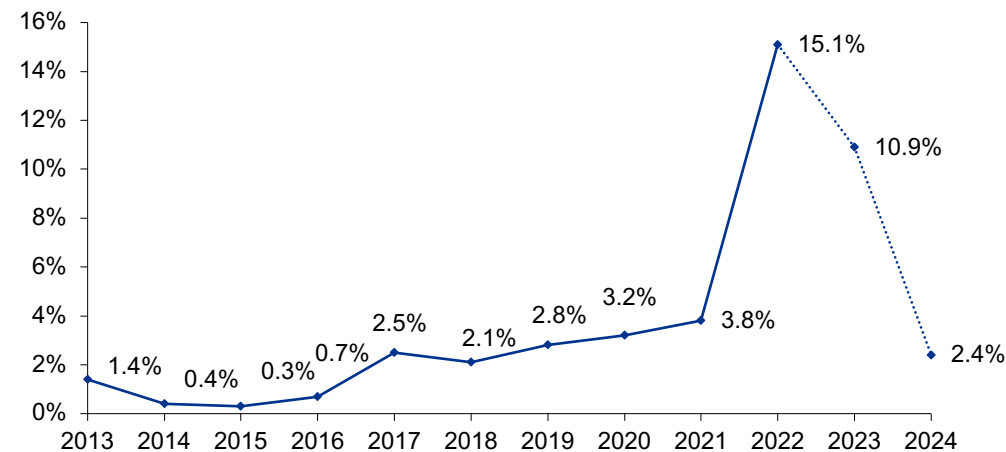
27. června 2023

Klíčové ekonomické ukazatele v roce 2022

Vývoj reálného HDP

Průměrná roční inflace

Reálný hrubý domácí produkt

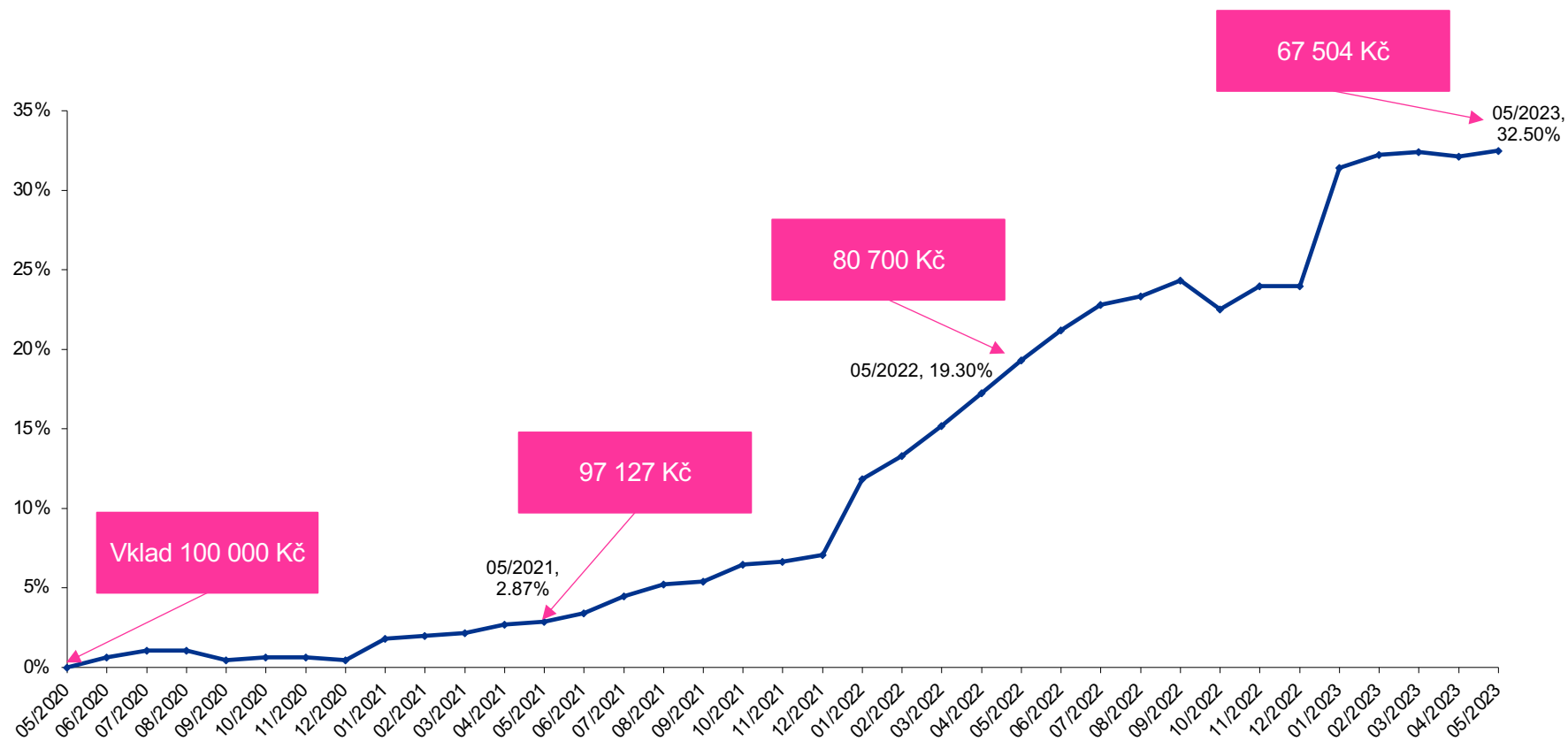
- Návrat na úroveň 2019
- Růst tažen investicemi do fixního kapitálu a zásob
- Spotřeba domácností klesá
- Z hlediska čtvrtletního vývoje zažíváme technickou recesi
- Predikce nastartování růstu

Inflace

- 15,1 % - druhá nejvyšší inflace v historii České republiky
- Celá řada důvodů
 - Kombinace nákladové a poptávkové inflace
 - Inflační očekávání
 - Plošné opatření vlády
 - Kladná mezera marží
- Pokles reálné mzdy v 2022 o 7,5 %
- Predikce prudkého poklesu

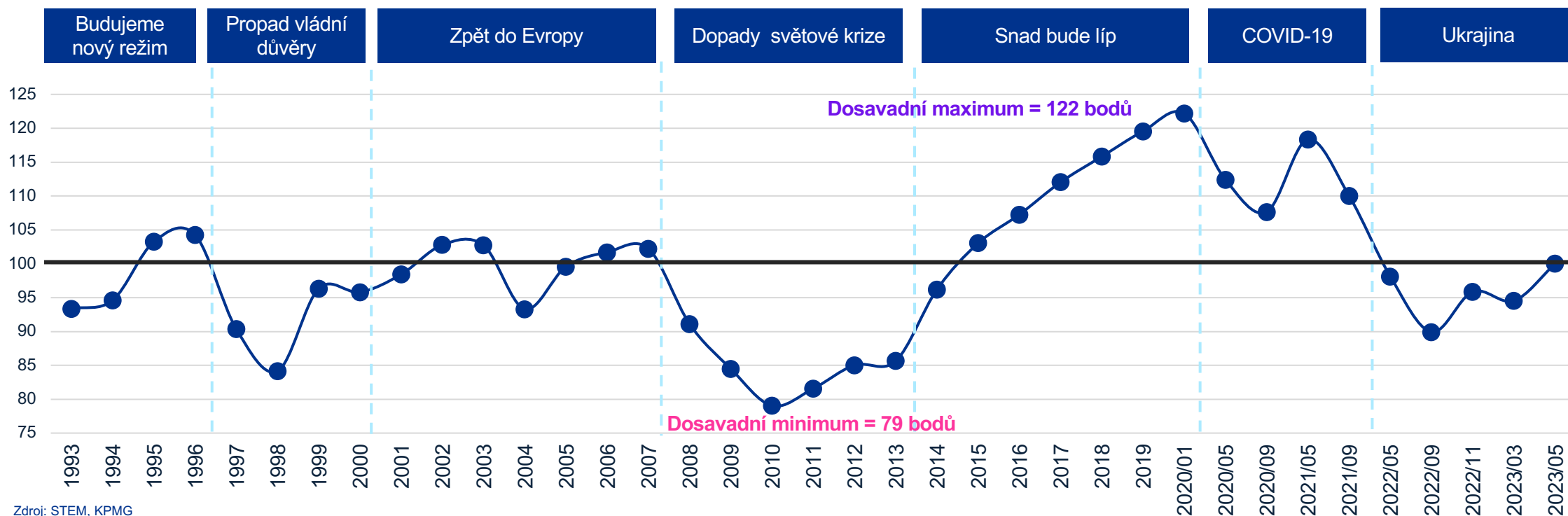
Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Jak jde čas s inflací- kumulovaná inflace

Zdroj: Český statistický úřad

Index v kontextu ekonomického vývoje (1/3)

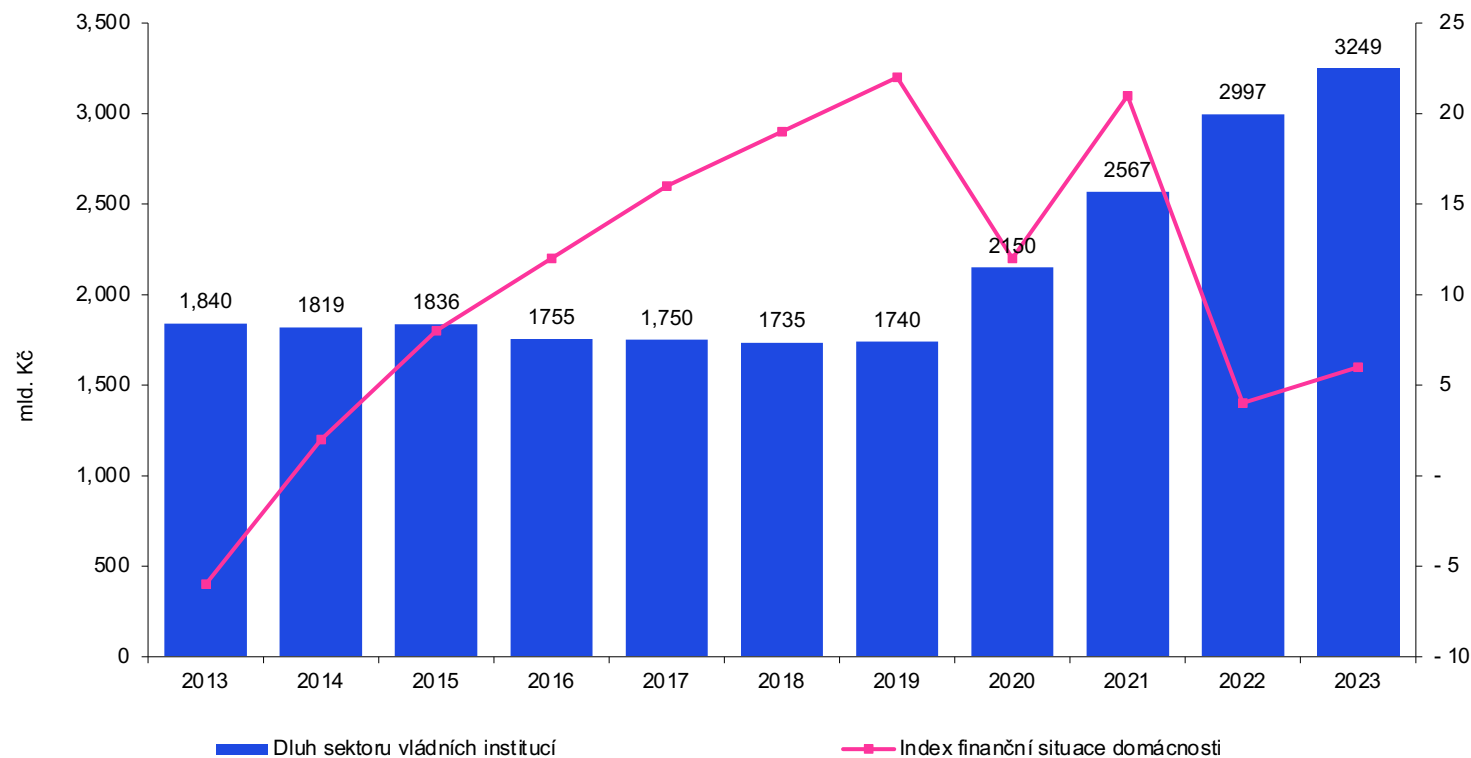

Zdroj: STEM, KPMG

Možné faktory lehkého zlepšení

- Odraz ode dna (hůř už být nemůže) x přestřelené negativní očekávání (pád z „vyššího kopce“ a relativita chudoby) x plné neuvědomění si „zchudnutí“ (kumulovaná inflace)
- České firmy zvládly krizi na výbornou – jsou ziskové, nízká míra defaultu → nedocházelo k propouštění, části zaměstnancům navýšena mzda
- Léčba dluhem – státní podpora

Index a dluh sektoru vládních institucí

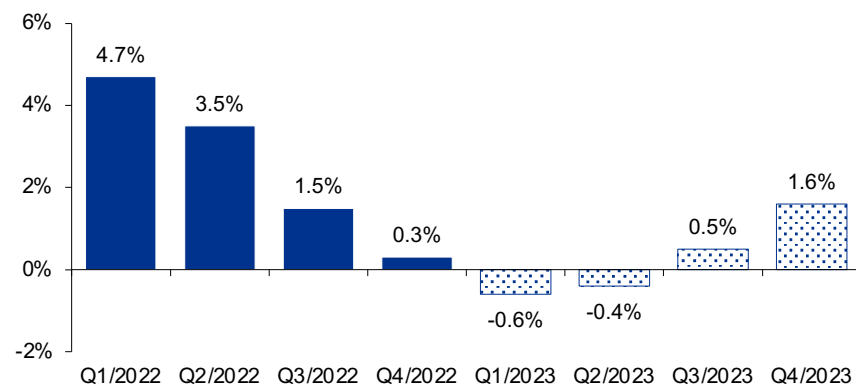

- Události: pandemie COVID, energetická krize, válka na Ukrajině a související migrační vlna
- Obecně rostoucí dynamika dluhu (větší a nákladnější stát – rostoucí mandatorní výdaje, počet lidí závislých na státu, dotační politika)
- K rostoucí dynamice dluhu se přidává efekt „COVID západky“ – každý problém musí řešit stát

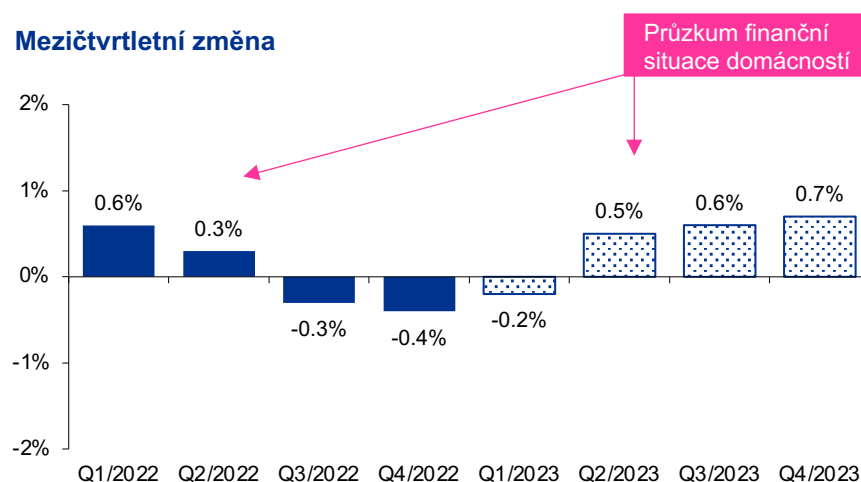
Zdroj: STEM, KPMG, Ministerstvo financí ČR

Index v kontextu ekonomického vývoje (2/3)

Meziroční změna

Mezičtvrtletní změna

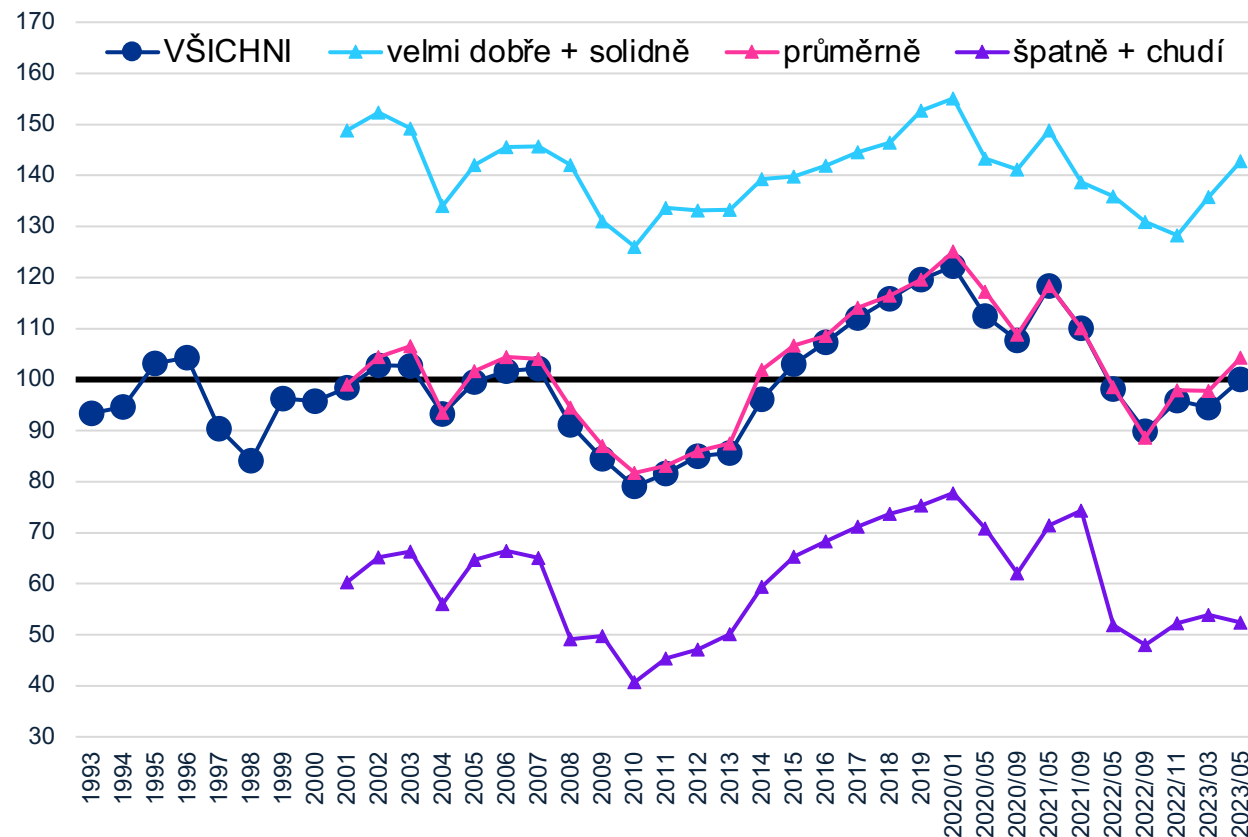

Zdroj: STEM, KPMG, Ministerstvo financí ČR

- Meziroční růst HDP v 2022 2,5 % - „tma“ de facto nezačala, rok 2022 z pohledu ročního reálného HDP zvládnut
- **Důležité je se na situaci podívat v kontextu mezičtvrtletní změny HDP – odpovídá zhruba loňskému odhadovanému vývoji dle indexu**
- **Vývoj nálady domácností – aktuálně - světlo na konci tunelu**
 - Česko krizi relativně dobře přestálo, firmy zůstaly zdravé a neočekává se propouštění
 - Očekává se další nárůst mezd
 - Inflace bude klesat
- **Otazníky dalšího vývoje a možné faktory negativní nálady**
 - Geopolitický vývoj
 - Situace s energiemi
 - Stav dodavatelsko-odběratelských řetězců
 - Dopad úsporného vládního balíčku (na domácnosti x na firmy)

Index v kontextu ekonomického vývoje (3/3)

Index dle míry zajištění

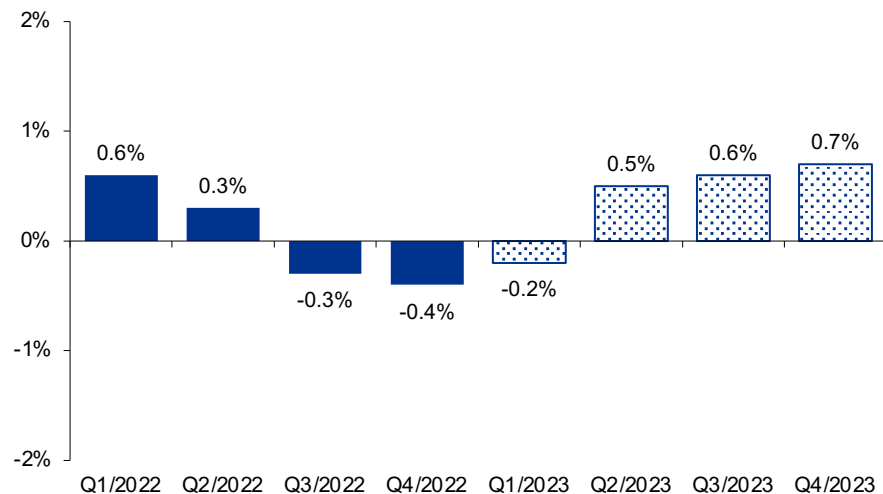

Zdroj: STEM, KPMG

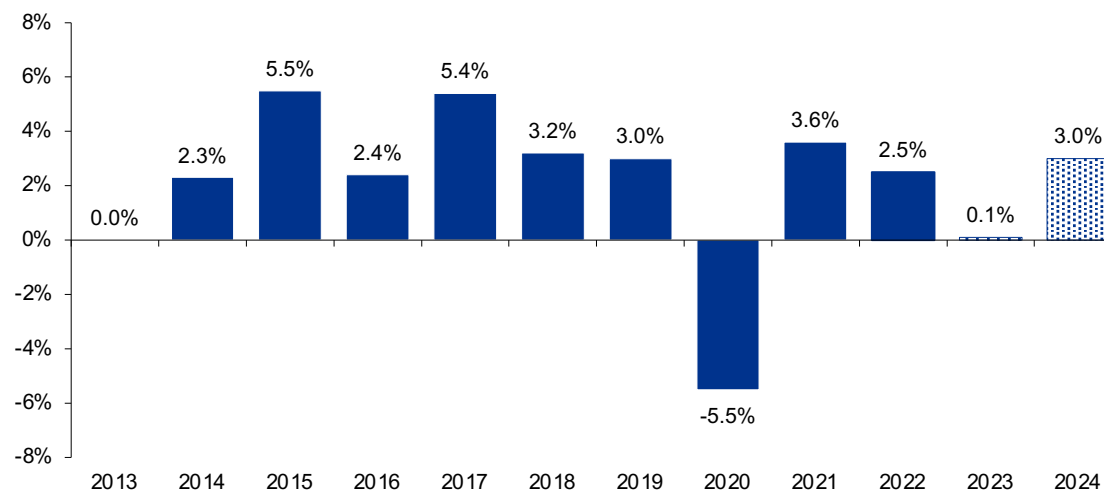
- **Nositelé horší nálady – nízkopříjmové domácnosti**
 - Omezená schopnost bránit se inflaci
 - Pokles reálné mzdy a absence úspor
 - Nemožnost realizace úspor z rozsahu
 - Nutnost řešit situaci těchto lidí cíleně (ne plošně) - může vést k celkovému zlepšení nálady, jelikož ostatní sociální skupiny zvládají situaci lépe
- **Nositelé zlepšující se nálady – ostatní domácnosti (střední třída a vysokopříjmoví)**

HDP, index finanční situace domácností a možný vývoj

Mezičtvrtletní změna

Vývoj reálného HDP

Zdroj: STEM, KPMG, Ministerstvo financí ČR

Očekávaný vývoj v roce 2023 v kontextu průzkumu:

- „stagflace“ přecházející v mírný růst – pokud bude trvat současný sentiment a očekávání
- Dvouciferná inflace – nadále vysoké inflační očekávání (+riziko mzdově-inflační spirály)
- Průzkum de facto potvrzuje predikce MFČR.
- V roce 2024 by se měla nálada domácností a ekonomický výkon zlepšit spolu s tím, jak bude klesat inflace a růst reálné mzdy.
- Již se posunujeme výše (předchozí roky pouze doháněn stav, ve kterém jsme byli v 2019).